

Вођење чистих књига у приватном сектору

Др Ката Шкарић

- Поузданост финансијских извештаја пословних ентитета који делују у оквиру приватног сектора је претпоставка за заштиту интереса екстерних корисника међу којима се налази и држава односно предузећа из јавног сектора.

- Интерес јавности, не само рачуноводствене неспорно укључује и онемогућавање корупције.

- Вођење чистих књига и презентација финансијских извештаја који задовољавају стандарде квалитета доприноси сузбијању корупције на два начина:
 - - транспарентност пословања, осигурана вођењем чистих књига обесхрабрује улазак у корупцију
 - - омогућава откривање трансакција које су повезане са корупцијом

- У Републици Србији финансијски извештаји предузећа данас пружају информације које су мање поуздане но што су биле пре пет година.

- Чак 52% финансијских извештаја који су Центру за бонитет НБС предати у класичној – папирној форми садржи рачунске грешке. Нису исправни посматрано са формалног аспекта.
- Између 5 до 6 % правних лица не испуни своју законску обавезу да састави и преда своје финансијске извештаје Центру за бонитет НБС.

Разлози пада поузданости информација садржаних у финансијским извештајима:

- 1. Преузимање обавезе за непосредну примену МРС/МСФИ без претходне темељне припреме.
- 2. Неразвијена ревизорска професија
- 3. Неразумевање значаја који за заштиту интереса јавности има поуздан систем финансијског извештавања.

- 1. Одлука о обавезној примени МРС је донета пре но што је постојао превод МРС.

- 2. Обука рачуновођа за примену МРС није била свеобухватна и на адекватном нивоу.

Обавеза ревизије прописана је Законом о ревизији за сва средња и велика предузећа.

Капацитети ревизорске професије ни издалека нису довољни да би се ова обавеза испунила.

Последица продужење рока за ревизију финансијских извештаја, мишљења која нису поуздана.

Одсуство систематског надзора над испуњавањем стандарда квалитета од стране ревизорске професије.

Улога државе

- Бројни проблеми с којима се у времену транзиције суочава држава довели су до тога да систем финансијског извештавања није ни издалека добио пажњу која му неспорно припада.
- Закон о рачуноводству и ревизији донет је након три године од тренутка када је било евидентно да Закон из 2002. године садржи низ слабости.

- Недовољна кадровска опремљеност оног дела Министарства финансија које је задужено за финансијско извештавање.

- Друштвени статус рачуноводствене професије недопустиво низак.

Шта је учињено да би се стање променило?

- Закон о рачуноводству и ревизији који је донет 2006. године је:
 - - дефинисао на рационалнији начин нормативну основу обавезе вођења књига и састављања финансијских извештаја.
 - - створио основу за формирање Коморе ревизора која треба да се бави применом међународних стандарда, квалитета, едукације, кодекса етике у ревизорској професији

- - створио основу за именовање Националне комисије за рачуноводство која треба да прати примену директива ЕУ из области рачуноводства и ревизије те примену МРС/МСФИ.

Шта још треба учинити?

- 1. Установити ефикасан механизам за ажурирање превода МРС

- Законом није на адекватан начин уређено стално ажурирање превода МРС, тако да се дана још увек као званични МРС примењују они који су били на снази закључно са 2003. годином.

- 2. Уредити рачуноводствену професију
- - дефинисањем звања
- - прихватањем међународне професионалне регулативе која се односи на едукацију, стандарде квалитета и етички кодекс

- Закон познаје само два звања овлашћени ревизор и овлашћени интерни ревизор.
- Да ли уредност у вођењу књига и тиме транспарентност пословања предузећа могу бити осигурани само путем ревизије?

- 3. Афирмисати значај који у заштити интереса тзв. рачуноводствене јавности има јасно и потпуно обухватање пословања и презентација информацијана које се корисници могу ослонити.

Начин отклањања слабости и стварање претпоставки за развој

- Доношење Стратегије и Акционог плана за систем финансијског извештавања

- Циљ:
- - идентификовати разлике између нормативне основе финансијског извештавања у ЕУ и нормативне основе финансијског извештавања у Србији
- - утврдити мере које треба предузети да би се разлике отклониле
- - утврдити мере којима треба унапредити едукацију и сертификацију професионалних рачуновођа
- - утврдити механизам за контролу квалитета финансијског извештавања